

*Artikel av Dan Sjöblom, generaldirektör, Konkurrensverket, publicerad i GP,
18 december 2014*

Kommunala GothNet och TeliaSonera i anbudskartell

Göteborgs kommun har förts bakom ryggen av Telia Sonera och det kommunala bolaget Gothnet. Vi lämnar i dag in en stämmingsansökan och yrkar på att de två företagen ska betala sammanlagt cirka 35 miljoner kronor i böter/konkurrens-skadeavgift, skriver Dan Sjöblom, generaldirektör Konkurrensverket.

De två företagen har bildat en anbudskartell i samband med Göteborgs kommuns upphandling av datakommunikation år 2009.

Det upphandlade kontraktet löpte på flera år och hade ett värde på drygt 400 miljoner kronor. Konkurrensverket vänder sig nu till Stockholms tingsrätt med krav på att GothNet ska betala 16 960 000 kronor, och TeliaSonera 18 800 000 kronor i böter/konkurrensskadeavgift.

När Göteborgs Stad upphandlade datakommunikationstjänster så kom GothNet och TeliaSonera överens om att TeliaSonera inte skulle lämna anbud i upphandlingen. Detta trots att GothNet och TeliaSonera är viktiga konkurrenter på samma marknad.

Otilåten anbudskartell

GothNet lämnade däremot in anbud och vann upphandlingen. Därefter tecknade GothNet kontrakt med TeliaSonera som exklusiv underleverantör. Enligt Konkurrensverket utgör överenskommelsen mellan TeliaSonera och GothNet en otilåten anbudskartell som strider mot konkurrensreglerna.

Kommuner och landsting och indirekt dessas invånare är förlorarna när företag går samman i anbudskarteller och gör upp om priser, villkor och marknader. Att bekämpa anbudskarteller är en av Konkurrensverkets främsta prioriteringar.

Adress 103 85 Stockholm
Besöksadress Torsgatan 11
Telefon 08-700 16 00
Fax 08-24 55 43
konkurrensverket@kkv.se

Landets kommuner, landsting och statliga myndigheter köper varor och tjänster för omkring 600 miljarder kronor genom offentlig upphandling. Det är en betydande del av den svenska ekonomin. Det är viktigt för alla att de skattepengar som läggs på offentlig upphandling kan användas effektivt för att vi ska få leveranser av varor och tjänster av god kvalitet och till bra villkor.

Ineffektiv användning av skattemedel

Om leverantörer manipulerar marknaden genom att ingå olagliga kartellsamarbeten med konkurrenter innebär det att drivkrafterna att erbjuda bästa kvalitet och pris kraftigt minskar. Det försvårar eller omintetgör möjligheten för upphandlande myndigheter att göra goda affärer. Ska vi ha en effektiv användning av våra gemensamma resurser i Sverige måste de marknader där kommuner, staten och landstingen köper in varor och tjänster fungera.

Det är förbjudet för konkurrerande företag att komma överens om priser, rabatter, leveransvillkor eller andra viktiga affärsvillkor. De får inte heller dela upp marknader mellan sig. Ett företag som har deltagit i en kartell kan dömas att betala böter/konkurrensskadeavgift på upp till tio procent av sin årsomsättning. Syftet med de höga böterna/ avgifterna är att de ska verka avskräckande.

I en annan pågående domstolsprocess i Stockholms tingsrätt kräver Konkurrensverket att Aleris, Capiro och Hjärtgruppen tillsammans ska betala ca 30 miljoner kronor i böter för deltagande i en annan kartellliknande samverkan på sjukvårdsområdet.

Lång rad av karteller

Ett tidigare exempel på en anbudskartell riktad mot svenska staten och kommuner var den så kallade asfaltkartellen där en rad ledande svenska företag i anläggningsbranschen dömdes att betala cirka en halv miljard i böter/konkurrensskadeavgift. EU-kommissionen har beslutat att det svenska företaget SKF skulle betala omkring tre miljarder kronor i böter för deltagande i en omfattande kartell. Och listan på exempel kan tyvärr göras mycket längre.

Utöver böter kan även personer med ledande befattning i företaget drabbas av näringsförbud. Det kan till exempel vara VD, vice VD eller en styrelseledamot. Man kan få näringsförbud för sitt deltagande i en kartell även om man inte längre arbetar kvar på företaget som ingick i kartellen.

Företag som själva anmäler sitt deltagande i en kartell kan, helt eller delvis, slippa konkurrensskadeavgift. Det är också möjligt att få eftergift från näringsförbud, men då gäller det att vara först att tipsa Konkurrensverket.

Alla som arbetar med offentliga inköp eller deltar vid anbudsgivning är nära marknaden kan många gånger tidigt upptäcka tecken på att marknaden inte fungerar. Vänd er till oss på Konkurrensverket om ni ser tecken på att

konkurrensen sätts ur spel. Kontakta Konkurrensverket! Det går bra att vara anonym. En stor andel av de kartellutredningar som Konkurrensverket genomfört har sitt ursprung i tips från upphandlare eller andra med insyn i tilldelning av offentliga kontrakt.

Så skärper vi kampen

Konkurrensverkets har ett brett uppdrag – att verka för väl fungerande marknader och goda affärer vid offentlig upphandling. Jag hoppas att alla de tusentals personer som dagligen arbetar med att omsätta våra skattepengar i vägar, äldreomsorg, sjukvård och annat som behövs för att tillgodose medborgarnas behov ska känna att de med förtroende kan vända sig till oss för stöd och vägledning.

Jag är övertygad om att en god samverkan mellan Konkurrensverket och upphandlande myndigheter ger mycket goda förutsättningar att ytterligare skärpa kampen mot anbudskarteller.

Dan Sjöblom

Generaldirektör Konkurrensverket